

Ο Ιερέυς αίρων τας αμαρτίας του κόσμου (Πρωτοπρ. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1LQt1Ck>]

8. Η άρση των αμαρτιών του κόσμου

Είναι μεγάλη η συμβολή του Αρχιμ. Σωφρονίου (Σαχάρωφ) στην επανανακάλυψη και προβολή της θεολογίας της διακονίας και της κενώσεως του Λόγου[37]. Ο Γέροντας Σωφρόνιος, ως θεολόγος της υποστατικής αρχής[38], διατύπωσε τη θεωρία της «ανεστραμμένης πυραμίδος»[39]. Σύμφωνα με αυτήν στη δομή του κόσμου παρατηρείται κάποια ιεραρχική τάξη. Άλλος είναι ανώτερος και άλλος κατώτερος. Η διάκριση αυτή δεν αναιρεί την ανθρώπινη αξία, αλλά συγκροτεί την κοινωνική αρμονία. Παρατηρώντας τον ψυχο-φυσικό, αλλά και τον πνευματικό κόσμο της ανθρωπότητας μπορεί να διαπιστώσει κάποιος την ύπαρξη της πυραμίδας της ανισότητας. Όσοι βρίσκονται στην κορυφή της πυραμίδας κατεξουσιάζουν και συμπιέζουν όσους βρίσκονται στη βάση της. Από το άλλο μέρος, το ανθρώπινο πνεύμα ποθεί την ισότητα, η οποία είναι «έμμοнос απαίτησις των εγκάτων της συνειδήσεως» των ανθρώπων. Αλλά εκεί όπου υπάρχει ελευθερία δεν μπορεί να υπάρξει ισότητα. Πως μπορεί λοιπόν να βρεθεί λύση στο αδιέξοδο;

Ο Γέροντας Σωφρόνιος προβάλλει το πρόσωπο και το παράδειγμα του Χριστού. Ο Χριστός δεν αρνείται το γεγονός της ανισότητας, αλλά ανατρέπει την πυραμίδα. Γίνεται η κορυφή της ανεστραμμένης πυραμίδας που επωμίζεται το βάρος όλης της ανθρωπότητας, και έτσι εγκαθιστά την έσχατη τελειότητα[40].

Η θεωρία αυτή στηρίζεται στη διδασκαλία και το πάθος του Χριστού. Ο Χριστός έλεγε για τον εαυτό του ότι, «ουκ ήλθε διακονηθήναι αλλά διακονήσαι και δούναι την ψυχήν αυτού λύτρον αντί πολλών»[41], και καλούσε το λαό κοντά του για να σηκώσει το βάρος του[42]. Παράλληλα δίδασκε και μυσταγωγούσε τους μαθητές του στο μυστήριο της κενώσεως, ανατρέποντας την κοσμική λογική. «Οίδατε ότι οι δοκούντες άρχειν των εθνών κατακυριεύουσιν αυτών και οι μεγάλοι αυτών κατεξουσιάζουσιν αυτών ουχ ούτω δε έσται εν υμίν, αλλ' ος εάν θέλη γενέσθαι μέγας εν υμίν, έσται υμών διάκονος, και ως αν θέλη υμών γενέσθαι πρώτος, έσται πάντων δούλος»[43]. Για να επιβεβαιώσει ο Χριστός τα λόγια του, νίπτει πριν το πάθος τα πόδια των μαθητών του και τους συνιστά να ακολουθούν το παράδειγμά του[44]. Κορύφωση της θείας συγκαταβάσεως και της άρρητης κενώσεώς Του αποτελεί η προσευχή στη Γεθσημανή και η θυσία του Σταυρού. Την ίδια οδό της διακονίας και του μαρτυρίου ακολούθησαν και οι απόστολοι του Χριστού. Ο Σταυρός του Χριστού είναι ο θρόνος του. Εκεί παρουσιάζεται ως «Βασιλεύς της δόξης». Είναι ο Σταυρωμένος Βασιλιάς που θυσιάζεται για τη σωτηρία του κόσμου.

Οι πνευματικοί ποιμένες καλούνται να μιμηθούν τον Χριστό και τους αποστόλους

και να πορευθούν με διακονικό πνεύμα προς τη βάση της ανεστραμμένης πυραμίδας, για να σηκώσουν το βάρος της κακίας και της αμαρτίας του κόσμου. Η κίνηση αυτή αποτελεί μέγιστη πράξη αγάπης και προσφοράς στην κοινωνία. Έτσι απορροφώνται και εξοστρακίζονται οι κοινωνικοί κραδασμοί που προκαλεί το μίσος, η αδικία και τα πάθη των ανθρώπων. Η συμβολή στην πρόγευση της βασιλείας του Θεού είναι προφανής. Κοντολογίς δεν πρέπει να διαμαρτυρώμαστε όταν οι άνθρωποι μας τοποθετούν επί του Σταυρού. Είμαστε στο δρόμο του Χριστού, όταν μπορούμε να λέμε: «Άφες αυτοίς, ου γαρ οίδασι τι ποιούσι».

Μέσα στο παραπάνω πλαίσιο πρέπει να κατανοηθεί και η διοικητική προσφορά και η συνακόλουθη κοινωνική ευθύνη[45] του ποιμένα. Ο ποιμένας ως ηγέτης[46] δεν κατεξουσιάζει, αλλά επωμίζεται ευθύνες θέτοντας τον εαυτό του σε πολλούς κινδύνους, προκειμένου να υπάρχει εύρυθμη λειτουργία στο εκκλησιαστικό σώμα. Διότι δεν πρέπει να παραθεωρείται, αλλά και ούτε να απολυτοποιείται και να υπερτονίζεται η διοικητική φροντίδα του ποιμένα. Η πνευματική εξουσία και η διοικητική διακονία αποτελούν μόνιμο πειρασμό για τους ποιμένες, που υπερβαίνεται, μόνον όταν εμπνέονται από την κενωτική αγάπη του Χριστού.

[Συνεχίζεται]

[37] Βλ. Αρχιμ. Ζαχαρία (Ζάχαρου), *Αναφορά στη θεολογία του Γέροντος Σωφρονίου*, Έσσεξ Αγγλίας 2000, κυρίως σ.70 κ.ε.

[38] Βλ. Γεωργίου Ι. Μαντζαρίδη, *Πρόσωπο και θεσμοί*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1997, σ.19 κ.ε.

[39] Βλ. *Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης*, σ.312-316.

[40] *Ο.π.*, σ.313.

[41] *Ματθ.* 20,28.

[42] «Δεύτε προς με πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι, καγώ αναπαύσω υμάς». *Ματθ.* 11,28.

[43] *Μαρκ.* 10, 42-44. Πρβλ. *Ματθ.* 20,25-27.

[44] *Ιωάν.* 13, 12κ.ε.

[45] Βλ. περισσότερα για το θέμα στη μελέτη μας, «Η κοινωνική ευθύνη κατά τους τρεις ιεράρχες», στο *Εικοσηπενταετηρικόν Αφιέρωμα στον Μητροπολίτη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιο*, εκδ. Μυγδονία, Νεάπολη-Θεσσαλονίκη 1999, σ.227 κ.ε.

[46] Βλ. για την ευθύνη του θρησκευτικού ηγέτη του Δαμασκηνού Παπανδρέου, Μητροπολίτη Ελβετίας, *Λόγος διαλόγου, Η Ορθοδοξία ενώπιον της τρίτης χιλιετίας*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 1997, σ.39, κ.ε. Βλ. επίσης Charles J. Keating, *The Leadership Book*, Paulist Press, New York 1978.